VALALICKÉ novinky

Ročník XXIV.
Číslo 6, 31. 12. 2018
www.valaliky.sk
Bezplatne

Šťastné, veselé a pokojné Vianoce prajú zamestnanci obecného úradu a členovia redakčnej rady novín

Ako darček vložené CD Paradne ňevesti - Od adventu do Vianoc

Rodina Nemergut

Rodina Demková

Rodina Kmecová

Rodina Hruščáková

Rodina Kmecová

Rodina Arvaiová

Fotografie vianočných stromčekov nám zaslali rodiny z našej obce. Ďakujeme

Z PRACOVNÉHO STOLA STAROSTU

V stredu 28. novembra sa konalo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva vo volebnom období 2018 – 2022. Zákonom predpísaným sľubom začali vykonávať mandát poslanci obecného zastupiteľstva a starosta obce. Naše pozvanie na zasadnutie prijal podpredseda Košického samosprávneho kraja pán Daniel Rusnák. Vo svojom príhovore okrem iného zdôraznil, že žiadnemu predstaviteľovi samosprávy nesmie chýbať jedná dôležitá vlastnosť a to pokora.

Chcem sa poďakovať všetkým kandidátom, ktorí v týchto voľbách kandidovali a všetkým spoluobčanom, ktorí využili svoje právo voliť a prejavili tým záujem o veci verejné.

Zákon o obecnom zriadení určuje aké právomoci má starosta obce a aké poslanci obecného zastupiteľstva. Ak sa má obec rozvíjať, musí byť medzi nimi dôvera. Ostatne tak ako to bolo po minulé roky.

V predchádzajúcich obdobiach bolo nosnou témou rozvoja obce vybudovanie kanalizácie a obecného vodovodu. Dnes sú pred nami nové výzvy. Rozvoj školstva, programy služieb pre našich seniorov, voľnočasové aktivity, výsadba zelene a starostlivosť o ŽP, bezpečnosť.

Každý z nás má trochu iné priority. Verím, že sa nám aj s pomocou odborného aparátu obecného úradu podarí urobiť veľa pozitívneho. Doba je dynamická a našou povinnosťou je počúvať požiadavky, námety a pripomienky všetkých, aby sme sa vedeli správne rozhodovať.

Prajem si, aby sme s poslancami tvorili jeden tím, ktorý bude hrať v prospech všetkých našich občanov.

V rukách držíte posledné tohtoročné číslo našich noviniek. Prajem všetkým naším občanom, naším rodákom ako aj všetkým naším čitateľom príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších.

Ing. Štefan Petrík

Na Kokšovskej bezpečnejšie

S pribúdajúcimi autami na našich cestách rastie potreba riešiť aj bezpečnosť chodcov a cyklistov. Chodník pre peších najviac chýbal na Kokšovskej ulici v úseku od Hlavnej ulice po križovatku s Krížnou ulicou. Projekčne bola stavba chodníka vyriešená ešte počas stavby kanalizácie, ale mali sme problémy s vydaním stavebného povolenia. Komunikáciu, Kokšovskú ulicu spravuje Košický samosprávny kraj a chodník prechádzal cez miestny potok, ktorý spravuje Slovenský vodohospodársky podnik. A prekonať všetky nástrahy úradníkov nie je niekedy jednoduché. Ale už je to za nami. Stavba je aj vďaka zhotoviteľovi, spoločnosti STRABAG ukončená a nebezpečný úsek pre chodcov je minulosťou. Spolu s projektantom a zhotoviteľom sme sa najviac potrápili s osadením železobetónovej rúry v koryte potoka pod nový chodník, ktorá musela mať podľa vyjadrenia správcu toku priemer 180 cm. Súčasťou stavby chodníka bolo aj odvodnenie cesty. Úsek pri Hlavnej ulici je odkanalizovaný do tzv. ekodrenov, čo sú priestorové plastové koše pod chodníkom. Úsek okolo pošty je odvodnený do miestneho potoka.

Žiadne opatrenie ani stavba úplne neodstránia nebezpečenstvá, ktoré na nás číhajú na našich cestách. Naučme sa jazdiť ohľaduplne, v zastavanom území pomaly, aby sme došli zdraví tam, kde nás čakajú.

Výsledky volieb do orgánov samosprávy obce Valaliky konaných dňa 10.11.2018

Za starostu obce Valaliky bol zvolený:
Ing. Štefan Petrík s počtom platných hlasov: 819

Zvolení poslanci:

p.č.	meno a priezvisko	počet platných hlasov
1.	Ing. Vladimír Hudák	236
2.	Ing. Tomáš Vindt, PhD.	184
3.	Jozef Kacvinský	165
4.	Helena Jakabová	164
5.	Matúš Výrostko	158
6.	Jozef Kľučar	156
7.	Ing. Ondrej Palenčár	149
8.	Roman Leško	145
9.	Miroslav Timko	136
10.	Bc. Paulína Kacvinská	128
11.	Jozef Gába	105

Zber pneumatík v obci Valaliky

Obec Valaliky zriadila a je prevádzkovateľom zberného miesta na zber odpadových pneumatík. Koneční používatelia - občania, ktorí majú trvalý, alebo prechodný pobyt v obci Valaliky môžu odpadové pneumatiky bezodplatne odovzdať na tomto zbernom mieste. Obec Valaliky môže odmietnuť zber pneumatík, ak je pochybnosť o tom, že pneumatiky pochádzajú priamo od konečného používateľa, alebo ak ide o znečistené a necelistvé pneumatiky. Pneumatiky sa odovzdávajú bez diskov. Zberné miesto sa nachádza vedľa obecného úradu pri kontajnerovom státí.

Prevádzková doba zberného miesta je nasledovná:
Pondelok: 7.30 – 12.00 h 12.30 – 15.30 h
Utorok: 7.30 – 12.00 h 12.30 – 15.30 h
Streda: 7.30 – 12.00 h 12.30 – 18.30 h
Štvrtok: 7.30 – 12.00 h 12.30 – 15.30 h
Piatok: 7.30 – 12.00 h

V prípade, že máte záujem pneumatiky odovzdať, alebo v prípade iných otázok nás kontaktujte na t.č. 055/2028954.

Poďakovanie

Pred dvoma rokmi bola v našej obci ukončená stavba kanalizácie, stokovej siete. Čakali nás finančne menej náročné, ale predsa len komplikované domové prípojky. Vodárenská spoločnosť v našej a susednej obci Geča vyhlásila program „Napojme sa". Po slovensky to znamenalo, že vodári na vlastné náklady vybudujú vodovodné a kanalizačné prípojky, ktoré si občan za normálnych okolností hradí a realizuje sám. Prípojky realizovala spoločnosť VVS stavby s.r.o., ktorá je stopercentnou dcérou VVS, a.s. Len v našej obci to bolo vyše tisíc kanalizačných prípojok a takmer štyristo prípojok vodovodných. Ani si neuvedomujeme koľko práce za nás urobili. A to nielen fyzickej, ale aj tej administratívnej. A to všetko pod odborným dozorom skúseného odborníka, pána Michala Béreša. Hoci to niekedy na prvý pohľad tak nevyzeralo, každému z nás chcel práce vykonať tak, aby sme v budúcnosti nemali s prípojkami problémy. Chcem sa kolektívu pracovníkov VVS stavby poďakovať a popriať im do budúcnosti všetko dobré.

DOBRE VEDIEŤ, ŽE...

Sociálna starostlivosť v obci

Od 1. 2. 2016 terénna sociálna práca funguje v obci ako národný projekt s názvom Terénna sociálna práca. V obci pôsobí jedna terénna sociálna pracovníčka a dve terénne pracovníčky. Terénna sociálna práca je prácou tam, kde žijú klienti. Môže to byť na ulici, v spoločenských zariadeniach, ale i v rodine, v úradoch, ako aj pri športových aktivitách. Pre efektívnu pomoc ľuďom je nenahraditeľná, pretože zachytáva a rieši problémy práve tam, kde vznikli.

Predstava o sociálnej práci v spoločnosti je rôzna. Všeobecne sa hovorí, že sociálny pracovník má pomôcť človeku v núdzi, má ho podporiť. Dosiahnutie i malej pozitívnej zmeny v osobnom živote alebo čiastočné zlepšenie životných podmienok môže byť v rámci terénnej sociálnej práce veľkým úspechom.

Počas roka organizujeme niekoľko skupinových aktivít s klientmi, či už sú to seniori, marginalizované skupiny občanov, alebo deti z nezvýhodneného prostredia. Patria sem zbierky šatstva, školských potrieb, hračiek....

Spolupracujeme s UPSVaR, sociálnou poisťovňou, zdravotnou poisťovňou, vymáhačskými spoločnosťami, exekútorskými úradmi... Nechýba ani spolupráca so sociálnym oddelením obecného úradu Valaliky. Červený kríž niekoľkokrát ročne rozdáva balíky potravinovej pomoci, asistujeme pri ich distribúcií. Občanov s nepriaznivým zdravotným stavom objednávame na odborné vyšetrenia k lekárom mimo obce a zároveň v spolupráci s červeným krížom im zabezpečujeme prepravnú službu autom červeného kríža.

Definovať, komu a koľkým ľuďom sme pomohli, je pravdepodobne nemožné. Máme množstvo klientov, ktorí sa na nás obracajú s problémami rôzneho charakteru a snažíme sa v rámci svojich možností pomôcť všetkým.

Máme tu opäť koniec roka a chceli by sme sa poďakovať všetkým za spoluprácu v roku 2018, hlavne vedeniu obce, ktoré nám pomáha pri vykonávaní našej práce. Nezabúdame ani na ľudí, ktorí v hojnej miere prispievajú šatstvom pre našich klientov. Vždy nás poteší, ak sa nám niekto ozve, že by chcel nejako pomôcť alebo niečo podarovať. Každá pomoc je vítaná a my sme za ňu vďačné.

Z kancelárie TSP Vám prajeme veselé Vianoce a šťastný Nový rok 2019.

kolektív TSP

Ako je to s čipovaním šteniatok?

Vlastník šteniat narodených po 31. augusta 2018 je povinný zabezpečiť na svoje náklady trvalé označenie psov pred prvou zmenou vlastníka psa, najneskôr však do 12 týždňov veku zvieraťa. U šteniatok, ktoré sa u vlastníka narodili je tento povinný prostredníctvom súkromného veterinárneho lekára uviesť identifikačné údaje šteniat a údaje o pôvodnom vlastníkovi šteniat, ktoré veterinár zapíše v centrálnom registri spoločenských zvierat /CRSZ/.

Čo mám robiť, keď si zaobstarám šteniatko ?

Nový majiteľ je povinný nahlásiť údaje o psovi najneskôr do 21 dní odo dňa nadobudnutia zvieraťa, prostredníctvom súkromného veterinárneho lekára, ktorý tieto údaje musí zmeniť v CRSZ.

Ako je to s čipovaním starších psov?

U psov narodených do 31. augusta 2018 bolo stanovené prechodné obdobie, kedy je majiteľ povinný zabezpečiť označenie takého psa, a to do 31. októbra 2019. Po tomto termíne začínajú platiť pokuty, ktoré ukladá štátny orgán veterinárnej správy.

Aká je cena za čipovanie?

Za trvalé označenie psa je súkromný veterinárny lekár podľa zákona oprávnený požadovať úhradu najviac 10 Eur s DPH. Táto suma zahŕňa úkon čipovania a cenu čipu. Nezahŕňa klinické vyšetrenie, ktoré predchádza čipovaniu a ani registráciu začipovaného psa do CRSZ. Tieto úkony a náklady s tým spojené je súkromný veterinárny lekár oprávnený si účtovať.

Môže veterinár zaočkovať nečipovaného psa?

Súkromný veterinárny lekár, podľa platného zákona, nesmie vykonať veterinárne úkony, to znamená zaočkovať a dokonca ani ošetriť psa, ktorý nie je začipovaný a zaregistrovaný v CRSZ, okrem nevyhnutých prípadov v záujme ochrany zdravia psa alebo človeka.

V niektorých prípadoch hradí čipovanie štát. O aké prípady sa jedná a ako sa to realizuje?

Ak je vlastníkom psa osoba v hmotnej núdzi alebo poberateľ minimálneho dôchodku, u psov narodených do 31. októbra 2019 sumu do výšky 10 Eur s DPH uhradí štát. Túto úhradu si takýto vlastník môže uplatniť iba na jedného psa. Podmienkou tejto úhrady je predložiť súkromnému veterinárnemu lekárovi pred trvalým označením psa originál potvrdenia (s podpisom a odtlačkom pečiatky a s vyznačeným dátumom) z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že je príjemca pomoci v hmotnej núdzi, alebo zo Sociálnej poisťovne, že je poberateľom minimálneho dôchodku. (Bližšie informácie u súkromného veterinárneho lekára)

Čo v prípade, ak začipovaný psík uhynie ?

Majiteľ je povinný nahlásiť úhyn registrovaného psa do 21 dní do CRSZ prostredníctvom súkromného veterinárneho lekára. Tento úkon je možné vykonať aj telefonicky.

MVDr. J. Kužmová

UZNESENIA ZO ZASADNUTIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA VALALIKY ZO DŇA 28.11.2018

OZ berie na vedomie:

a) Výsledky voľby starostu a volieb do obecného zastupiteľstva

b) Vystúpenie novozvoleného starostu

OZ konštatuje, že:

a) Novozvolený starosta obce Ing. Štefan Petrík zložil zákonom predpísaný sľub starostu obce,

b) Zvolení poslanci obecného zastupiteľstva zložili zákonom predpísaný sľub poslanca obecného zastupiteľstva:

Ing. Jozef Gába
Ing. Vladimír Hudák
Helena Jakabová
Paulína Kacvinská
Jozef Kacvinský
Jozef Klučár
Roman Leško
Ing. Ondrej Palenčár
Ing. Tomáš Vindt, PhD.
Matúš Výrostko

OZ poveruje:

poslankyňu Paulínu Kacvinskú zvolávaním a vedením zasadnutí obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa §12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 piata veta a ods. 6 tretia veta zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

OZ zriaďuje:

komisiu na ochranu verejného záujmu a volí:

- predsedu komisie: Mgr. Matúš Výrostko
- členovia komisie: Miroslav Timko, Ing. Tomáš Vindt, PhD.

OZ schvaľuje:

rozšírenie predmetu činnosti/podnikania obce o nasledujúce činnosti – vydavateľská činnosť, polygrafická výroba a knihárske práce pre účely obecných novín Valalické novinky.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Vitajte na svete:
Eliška Lešková, Juraj Danko, Damián Kostík, Juraj Fečko, Mia Timková

Opustili nás, v srdciach zostávajú:
Margita Szabolová, Jolana Vangorová

Veľa lásky novomanželom:
Patrik Horváth a Martina Gáborová

Občianske združenie Kadlubek vyslovuje úprimnú vďaku

Mnohí Valaličania poznajú aktivity členov folklórnej skupiny Kadlubek. Spev, tanec, šírenie zvykov. Avšak málokto vie, že jeho členovia majú vlastné občianske združenie, ktoré vzniklo nielen za účelom podporovania folklórnej skupiny a učenie detí, ale predovšetkým ako zázemie pre skúmanie, spracovania a šírenie miestnej ľudovej kultúry. Vo svojej zbierke majú tisíce starých fotografií, zvukové záznamy, ako aj stovky krojových súčastí a množstvo predmetov každodennej potreby. Vďaka ľuďom, ktorí si vážia dedičstvo svojich predkov, občianske zduženie získalo množstvo artefaktov a krojov. Za každý jeden dar sú nesmierne vďační. Vďaka tejto nezištnej pomoci je možné nielen uchovávať zvyky a dedičstvo našich predkov, ale aj reprezentovať obec.

V novembri sa odohralo v obci Trstené pri Hornáde veľmi milé podujatie s nositeľkami krojov, na ktorom boli vystavené kroje z Valalík. Kadlubek opäť ukázal, že máme byť na čo hrdí. V priebehu októbra a novembra boli valalické kroje ako aj zvyky prezentované na podujatiach v košickom Kulturparku s názvom Metodika folklóru, ktoré podporil Fond na podporu umenia. Laická, ale aj vedecká spoločnosť bola oboznámená s našimi zvykmi a krojmi, ktoré sú dodnes každodenným oblečením niektorých valalických žien. Aj takto sa šíri dobré meno Valalík nielen v blízkom okolí, ale aj po celom Slovensku a veríme, že takto to bude aj naďalej. Za každú pomoc ďakujeme!

Mgr. Pavol Kacvinský, foto: facebook

Kniha je prameň poznania

Kniha je prameň poznania, dáva našej fantázii krídla. Dobrá kniha má tu moc, ukázať čitateľovi, ako sa stať lepším človekom. Mnohí z vás máte tú jedinečnú vlastnosť, nájsť si medzi takmer 10 000 knihami v našej knižnici práve takúto knihu. S výberom vám, v prípade záujmu, vždy radi poradíme. Aby ste mali z čoho vyberať, do políc našej knižnice pribúda každoročne množstvo nových kníh. Pravidelne sa uchádzame o financie z Fondu na podporu umenia, aby celá finančná ťarcha nebola len na rozpočte obce. Uspeli sme a vďaka FPU sme zakúpili 194 publikácií v hodnote 1500 €. Okrem toho obec zakúpila ešte ďalších 186 kníh v hodnote 1567 €. Občania sa nenechali zahambiť a darovali nám 160 kníh. Takže v tomto roku pribudlo do knižnice spolu 540 kníh.

Nevenovali sme sa len akvizícii, ale usporiadali sme aj množstvo podujatí. V marci to bol Týždeň ľudovej rozprávky, kedy v knižnici vstúpilo do rozprávky cca 280 detí z materských škôl vo Valalikoch a Geči a žiaci prvého stupňa našej základnej školy. Rozprávky im prezentovali členky Klubu seniorov a kulisy a rozprávkové postavičky vyrobili dospelí pri Základnej umeleckej škole. V spolupráci so spomínanou umeleckou školou sme usporiadali a v knižnici vyhodnotili 4. ročník výtvarnej súťaže O najkrajšiu ilustráciu bájí a bájok. Na záver roka nesmela chýbať burza kníh, vďaka ktorej našlo svojho majiteľa vyše 250 starších kníh.

Prajem Vám pokojný záver roka, aby ste stihli čo potrebujete stihnúť. Radostné Vianoce a úspešný budúci rok 2019. A samozrejme čas na dobrú knihu.

Nákup kníh podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

Text a foto: Martina Matiová

Adventný koncert CHORUS COMENIANUS

Prvé adventné nedeľné popoludnie sa vo Valalikoch nieslo v duchu zborovej hudby a spevu.

Do nášho kostola Všetkých svätých zavítala takmer stovka členov študentkého speváckeho zboru pri Evanjelickom gymnáziu J.A. Komenského v Košiciach – CHORUS COMENIANUS. Ich nádherný spev sa rozliehal celým kostolom a pohľad na krásnych mladých ľudí lahodil aj oku. Vystúpenie si prišli užiť „mladí" všetkých vekových kategórií.

Počas hodinky nás „Chorusáci" previedli aspoň časťou svojho širokého repertoáru. Napriek tomu, že zbor funguje pri Evanjelickom gymnáziu J.A. Komenského viac menej formou záujmového krúžku a navštevujú ho aj mladí ľudia bez hudobného vzdelania, ich výkon prekročil očakávania. Potvrdil to aj nadšený potlesk publika.

Za svoje úspechy vďačia predovšetkým svojej neuveriteľne trpezlivej a charizmatickej dirigentke Mgr. Alenke Csajkovej, ktorá zbor vedie už vyše 20 rokov. Ako sama vraví, miluje „svoje" deti a oni milujú ju.

Na koncerte sa okrem klaviristov – Ing. Martiny Chytráčkovej, Petra Arvaia a Jána Fiľaka, predstavili ďalší talentovaní študenti v doprovodnej hre na violončelo, flautu, trúbku a zobcovú flautu. Napriek tomu, že zboristi do Valalík pricestovali priamo zo zimného víkendového sústredenia v Kysaku, nepremohla ich únava a ich vystúpenie bolo excelentné.

Poďakovanie za to, že sa tento koncert mohol uskutočniť, patrí nášmu duchovnému otcovi Mgr. Petrovi Čorbovi, starostovi obce Valaliky Ing. Štefanovi Petríkovi, členom kultúrnej komisie, zamestnancom obecného úradu vo Valalikoch, pani kostolníčke, publiku a všetkým, ktorí sa na jeho príprave a priebehu akokoľvek podieľali. O pamiatku z tejto akcie sa formou pekných fotografií postaral pán Dušan Kmec.

Najväčšia vďaka však patrí zboru CHORUS COMENIANUS, ktorý vo Valalikoch navodil príjemnú a neopakovateľnú adventnú atmosféru. Všetkým jeho členom a pani dirigentke prajeme veľa zdravia, trpezlivosti, motivácie a chuť do ďalšieho spievania. **Ing. Juliana Arvaiová**
foto: Dušan Kmec

Vianoce v klube seniorov

Vianoce sú časom pohody a lásky. Každý je akýsi iný.

Prívetivejší a milší. Aj keď ešte vládne taká malá nervozita z nakupovania darčekov, pečenia a upratovania. Sú tu sviatky, na ktoré sa tešia malí aj veľkí. Nebolo to inak ani v Klube seniorov vo Valalikoch. Hoci sa jeho členovia stretávajú po celý rok, predvianočný čas je predsa len výnimočný. Každý si praje mať okolo seba ľudí veselších, plných radosti. Čo je k tomu treba? Mať dobrých priateľov a nájsť si aspoň chvíľu na kus reči. A to seniori sú. Ich veľké kamarátske spoločenstvo si už dvanásty rok udržiava tradíciu vianočného posedenia. Darujú si úsmev a objatie. Kúzlo, ktoré všetkých poteší. V kultúrnom dome vo Valalikoch sa stretli mladší, starší, ba aj tí najstarší členovia klubu. Aj keď nálada bola sviatočná, nevyhli sa bilancovaniu. Vypočul si ho aj ich hosť pán Ing. Štefan Petrík, starosta obce, ktorý nikdy neodmietne ich pozvanie. Aký bol rok 2018? Určite úspešný na rôzne aktivity. Ako ostrieľaní cestovatelia po Slovensku hľadali na mape „biele miesta". A veru našli. Obdivovali pamiatky v Kežmarku, Kremnici, Markušovciach, Strážkach. Vo Vysokých Tatrách „zablúdili" až na Solisko. Každý rok navštevujú Ľadové kráľovstvo na Hrebienku. Zjari a na jeseň absolvovali dlhšie pešie túry. Spolupráca s Obecnou knižnicou vo Valalikoch a jej vedúcou pani Martinou Matiovou naďalej spolupracujú pri podujatí „Za Dobšinským do rozprávky". Už samozrejmosťou sú návštevy v ŠD KE. Ani tento rok nechýbali na podujatiach organizovaných obecným úradom vo Valalikoch. Maľované vajíčko bolo príležitosťou ukázať svoju zručnosť pri výrobe ozdôb na Veľkú noc. V októbri na Krojovanej paráde sa pred obecenstvom prezentovali ako veľké znalkyne našich starých zvykov. Na stoloch tento rok nesmeli chýbať sladké dobroty pečené šikovnými „seniorcukrárkami" . Nezabudli ani na deti v Detskom domove vo Valalikoch, ani na okrúhle jubileá svojich priateľov. Dobrá nálada seniorov neopúšťa pri opekačkách – stretnutiach, pri ktorých znie stále spev za doprovodu harmoniky. V tomto roku oplácali návštevu priateľov z Košťan nad Turcom a z Košťan v Čechách. Srdečne ich privítali vo svojom klube, kde si vymieňali skúsenosti. Mimoriadne sa vydarilo putovanie po historických pamiatkach na Hlavnej ulici v Košiciach a v Dóme sv. Alžbety s pánom Milanom Kolcúnom. Bol to vydarený rok, konštatovali naši seniori. Bodaj by aj nový rok 2019 bol taký úspešný. K tomu je treba hlavne zdravie a dobrú vôľu. Všetci zúčastnení si na záver stretnutia popriali šťastie, zdravie a pokoru v novom roku.

Prišiel čas vianočný a rok s rokom sa stretá. Z našich sŕdc láska a pokoj navôkol preniká. Sú slová, ktoré nikdy nepovieme, sú lásky, ktoré nezískame. Sú však chvíle, na ktoré spomíname. Sú priatelia, na ktorých nezabúdame.

Eva Vyrostková
foto: Zuzana Róková

Spomienka na Vianoce

Jedným z najkrajších sviatkov v roku sú bezpochyby Vianoce. Čaro Vianoc je pre každého v niečom inom a vidíme ich v každom veku rôzne. Najkrajšie spomienky na Vianoce mi utkveli v pamäti zo sedemdesiatych rokov minulého storočia. Čo sa týka snehu boli bohatšie, biele a aj mrazivé, tak ako by sme si ich priali aj teraz. Už začiatkom decembra bolo cítiť, že sa Vianoce blížia. Robili sa zabíjačky, doma sa vyrábali ozdobné predmety na vianočný stromček a samozrejme, že ako deti sme sa tešili na Mikuláša, lebo sme dostali do topánok nejakú tú sladkosť. Ako deti sme šantili na „Čorgove", kde sme si urobili šmýkalku a spúšťali sme sa, aj keď to hrozilo úrazom. Vydržali sme sa hrať aj celý deň a pohyb na čerstvom vzduchu nám len prospel. Čím bolo bližšie k Vianociam, ako deti sme vnímali atmosféru Vianoc nejako slávnostnejšie a radostnejšie v očakávaní nádielky od Ježiška pod stromček. Určite to neboli také darčeky ako teraz, ale potrebné veci, oblečenie, obuv, nejaká tá sladkosť, avšak naša radosť bola väčšia a úprimnejšia. Samozrejme, že nemôžeme porovnávať sedemdesiate roky so súčasnosťou, len si myslím, že život bol veselší, úprimnejší aj keď chudobnejší, čo sa týka materiálnej stránky. Štedrý večer sme spoločne trávili pri večeri, ktorá pozostávala z našich tradičných jedál. Po nej naše kroky viedli na polnočnú omšu. Sviatky plynuli v pokoji a v kruhu rodiny, čo sa teraz už pomaly vytráca. Aj ja prežívam Vianoce ináč ako zamala, ale vidím, že dnes sa už deti tak netešia z vecí, ktoré dostanú pod stromček, nakoľko dnešné deti dostávajú darčeky v priebehu roka niekoľkokrát. Po materiálnej stránke Vianoce dnes vyzerajú úplne inak, avšak sa vytráca tradícia vianočných dní z minulosti. Verím, že si zachovávame tradície našich predkov, čo sa týka Vianoc a štedrovečerného posedenia v kruhu rodiny.

Jaroslav Janočko, foto: internet

Mikulášske putovanie

Navštívil nás Mikuláš. Na putovanie obcou si prizval piatich anjelov a pomocníkov. Potešil deti a pani učiteľky na obidvoch pracoviskách našej Materskej školy, Materskej školy Domček, Základnej školy, Základnej umeleckej školy. Nezabudol ani na pracovníkov Obecného úradu, Stavebného úradu, Lekárne, Zdravotného strediska, rehabilitácie - Cumulus. Rozdával sladké darčeky, dobré slovo i pohladenie. Mikulášovi, anjelikom, ich pomocníkom a pánovi fotografovi patrí veľká vďaka a nám neostáva nič iné, len sa tešiť na budúci rok. Buďme dobrí a možno nás opäť navštívia. **(red)**

foto: Dušan Kmec

Z histórie obecných novín. Rok 1997 alebo „O čom sme písali v roku 1997"

Tak, ako každý nový rok v prvom čísle novín, pozdravil občanov starosta obce pán Ing. Milan Tóth. Tentoraz vyzval všetkých o spoluprácu pri zhromažďovaní historických materiálov, ktoré by mohli poslúžiť ako podklad na spracovanie monografie o histórii našej obce. Spracovateľom tejto publikácie bude pani Mgr. Anna Tkáčová.

Úver na plynofikáciu obce splatený, oprava strechy kultúrneho domu ukončená. Tieto dobré správy sa ozaj veľmi dobre čítali. Predsedníčka DPZ pani Regina Štofaníková s radosťou informovala o skvelých výsledkoch požiarnikov, ktorí sa dňa 16. mája zúčastnili celoštátnej hry „Plameň" organizovanej práve u nás. Staršie žiačky obsadili druhé a starší žiaci v silnej konkurencii ôsme miesto.

Na základe požiadaviek občanov vyjadrených petíciou, ktorou sa dožadovali zrezania topoľov na ihrisku Telovýchovnej jednoty Valaliky, obecný úrad zabezpečil ich zrezanie odbornou firmou.

Obecná polícia aj naďalej dbala o bezpečnosť v našej obci. Bolo objasnených viac prípadov hlavne krádeží. Starostovia obcí Valaliky, Geča a Kokšov – Bakša informovali prednostu Krajského úradu v Košiciach o nevyhovujúcich podmienkach výuky telesnej výchovy v ZŠ.

Pani riaditeľka materskej školy Božena Tomičová oboznámila občanov o činnosti počas celého roka. Zároveň poďakovala pánovi Miroslavovi Klimekovi a pánovi Ľubomírovi Timkovi za nezištnú pomoc pri opravách budovy a pri zakúpení pomôcok.

Pán riaditeľ ZŠ Anton Kuzma zhodnotil prácu pedagogického zboru. ZUŠ aj naďalej veľmi úspešne rozvíja talenty detí. V tomto roku bolo 27 absolventov hudobného, 7 tanečného a 1 žiak výtvarného odboru. Skonštatovala pani riaditeľka Darina Gazsiová. Obecná knižnica pravidelne informovala čitateľov o nových tituloch v knižnici a o ich možnostiach využívania spoločenských hier, videorozprávok. Pre najmenších boli organizované rozprávkové odpoludnia. Už po druhý raz v našej obci hosťoval klavírny virtuóz BOAZ SHARON, učiteľ klavírnej hry na univerzite Florida v USA. Obecný úrad nezabudol ani na starších občanov, pri príležitosti mesiaca úcty k starším zorganizoval ich stretnutie s programom v kultúrnom dome. Náš duchovný otec svojimi hlbokými myšlienkami nás doslova prinútil porozmýšľať o starobe, o starších ľuďoch, ktorých mladí často nechápu. Aj naše misijné sestry sa vo vianočnom čísle prihovorili všetkým ľudom dobrej vôle. Tento rok sa naša farnosť prvýkrát zapojila do akcie „Dobrá zvesť". Nezabudlo sa ani na našich rodákov. Prihovoril sa nám pán Jaroslav Timko, hráč FC Spartak Trnava a pán Michal Buzoga, novinár, t.č. na dôchodku. Inšpirujúci bol aj rozhovor s insitným maliarom pánom Štefanom Hudym.

Tento rok sa uskutočnil už 10. ročník „Valalickej 20", behu po trase Valaliky, Geča, Čaňa, Ždaňa, Skároš a späť. S novým traťovým rekordom zvíťazil Orest Babjak, Ukrajinec, súťažiaci za OBAL-SERVIS VSŽ KE. A čo bolo nové vo futbale? Upadá a stagnuje. Výnimkou bolo akurát mužstvo dorastu. Muži pôsobia v 5. lige s katastrofálnymi výsledkami. Ostávalo len veriť, že jarné kolo, po doplnení nových hráčov a nového vedenia, prinesie viac pekných futbalových zážitkov.

Eva Vyrostková

História betlehemu

Počiatky betlehemov siahajú do neskorého staroveku, keď v roku 354 priniesli z Betlehema do Ríma jasličky, aby ich pápež Libérius slávnostne vystavil v kostole Santa Maria Maggiore. Kde je ich drevo zachované do dnes ako vzácna relikvia.

V roku 1223 svätý František z Assisi vytvoril prvé vyobrazenie betlehema, keď v talianskej Umbrii pripravil živý betlehem. Na Vianoce, zakladateľ rádu františkánov, chcel vyrozprávať divadelným spôsobom pôsobivý príbeh narodenia Ježiša Krista. Ponúkol ho najmä deťom a ľuďom, ktorí v živote nemali v rukách Bibliu. Do jaskyne nad talianskym mestečkom Greccia uložil živé bábätko, na ktoré dohliadali Jozef s Máriou, nechýbal ani živý osol a vôl, požičané z blízkeho gazdovského dvora. Vďaka šíreniu františkánov po Európe došlo k šíreniu tvorby živých betlehemov.

Vianočnej tradícii stavania betlehemov najviac žičilo obdobie baroka. Stavali sa v životnej veľkosti. Prevažne v Čechách sa stretávame s betlehemami, ktoré v 17. storočí boli uchovávané v kláštoroch. Jeden z najvzácnejších českých betlehemov, tiež v životnej veľkosti, je uložený v chráme Panny Márie Anjelskej v Prahe. Je tvorený 48 figurínami. Časť je z dreva a papiera vyplneného slamou a polychrómovaný. Každý rok sa vykladal do bočnej kaplnky. Ovečky zaodel do kožušín slovenský darca. Zaujímavosťou je, že v súčasnosti ovečky bečia a hýbu hlavou. V minulosti, bez elektriny, ich zvuk nahrádzali mnísi schovaní pod konštrukciou betlehemu.

Pôvodne boli staré betlehemy spravidla tvorené iba Svätou Rodinou. Keď farári, kostolníci a veriaci začali pridávať do jasličiek postavy anjelov, troch kráľov, pastierov i dobytok, pre nedostatok miesta figúrky zmenšovali.

Druhým mužom, ktorý svojským spôsobom ovplyvnil históriu jasličiek, bol rakúsky cisár Jozef II. Habsburský vládnuci v 18. storočí. Najstarší syn Márie Terézie použil betlehem ako prostriedok politického boja proti pápežovi. Rakúsky cisár zrušil 738 kláštorov, aby ušetril štátnu kasu, odvolal mnoho pútí a procesií, dokonca nariadil znížiť počet sviečok používaných pri bohoslužbách. Keď zakázal v kostoloch stavať betlehemy, veriaci sa nevzdali tejto vianočnej tradície a začali si ich stavať doma.

Pre Slovensko boli typické predovšetkým drevené vyrezávané betlehemy. Pri ich stavbe sa ľudoví výrobcovia pridržiavali pevnej kompozície. Jasličky s Jezuliatkom a Svätou rodinou boli uprostred, vpravo stáli figúrky darcov, vľavo pastieri, ktorí prinášali dary a ovečky. Bývalo nepísaným zákonom, že 6. januára na sviatok Zjavenia Pána, pribudli do betlehema aj postavičky Troch kráľov. Každý z betlehemov je svojím spôsobom originálne umelecké dielo. Kunsthistorička Dáša Uharčeková-Pavúková z Levoče v tejto súvislosti pripomína, že dedinské prostredie malo veľký vplyv na podobu jasličiek. „V rímskokatolíckych i gréckokatolíckych kostoloch na Spiši majú počas Vianoc vystavené desaťročia staré betlehemy, na tvorbe ktorých sa podieľali celé dediny. Postavičky vyrezával každý, kto vedel chytiť do ruky dláto. Na mnohých jednoduchých figúrkach vidieť, že ich vyrobili ľudia bez talentu, takže okrem historickej nemajú nijakú umeleckú hodnotu."

Betlehem súvisel aj s betlehemskými hrami, ktoré boli súčasťou Vianoc. Nacvičovali ich kňazi, rehoľníci a učitelia s prevažne pevnou štruktúrou. Realizovali sa v kostoloch, na námestiach alebo pri obchôdzkach. Ústredným motívom bol príbeh o narodení Božieho Syna. V nej sa odzrkadľoval život pastierov a základom bola ofera Ježiškovi. Z tohto dôvodu nosili betlehemci so sebou prenosný betlehem.

Tak sa šírila jeho úcta v povedomí ľudí. Nám najstarší betlehem betlehemcov pochádza ešte od bývalého učiteľa školy vo Všechsvätých – Františka Mišenka, z prvej polovice minulého storočia.

V súčasnosti sú betlehemy vyrábané z dreva, keramiky, papiera, perníku, ale i piesku, snehu či ľadu alebo použitím iných moderných technológií. Dnes betlehem patrí spolu s vianočným stromčekom, darčekmi či koledami k najdôležitejším symbolov Vianoc. Aj vo Valalikoch máme niekoľko vzácnych betlehemov. Jeden z nich sa nachádza vo farskom kostole už s novými figúrkami. Máme zachytenú aj jeho staršiu podobu. Nesmieme však zabudnúť na náš najväčší betlehem v životnej veľkosti, ktorý každoročne inštalujú zamestnanci obce v parku profesora Hlaváča. Ani tento rok nebude chýbať, aby vytvoril tu správnu atmosféru Vianoc. Prajeme Vám, aby ste pri jeho návšteve pocítili hrejivé teplo vianočných sviatkov. **Mgr. Pavol Kacvinský**

foto: Mgr. Pavol Kacvinský, Miroslav Kvapil

INZERCIA

Bistro Green Garden

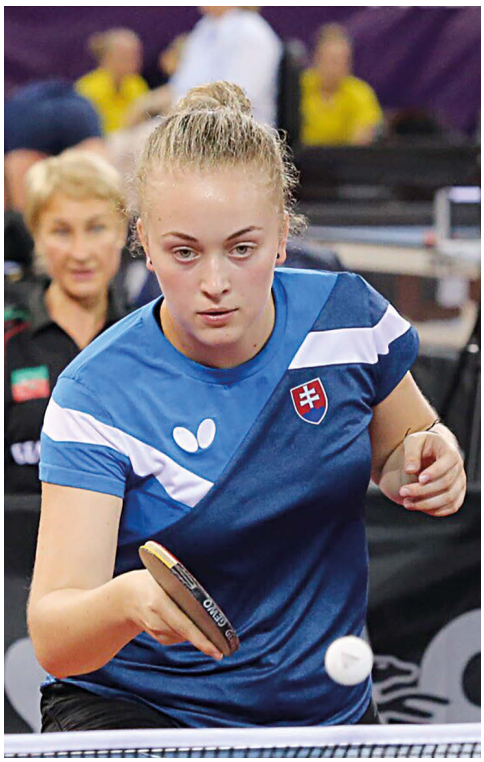
Zákusky
Palacinky
Gofry
Hamburger
Hot-Dog
Hranolky
Káva
Alko a nealko

Kokšovská 42, Valaliky
tel.: 0903652002
otváracie hodiny denne od 13.00-22.00
aj detský kútik pre Vaše deti

2/6/2018

Ema ide k protinožcom!

Najúspešnejšia športovkyňa v histórii našej obce pokračuje vo svojej úspešnej kariére. Od úspechov na lokálnej a celoslovenskej úrovni má pred sebou stále vyššie méty. Svojimi výbornými výkonmi si vybojovala miesto v reprezentácii Slovenska v kategórii dorasteniek a nomináciu na majstrovstvá sveta, ktoré budú v ďalekej Austrálii. Pred odchodom na záverečné sústredenie nám poskytla rozhovor.

Ako hodnotíš prebiehajúcu sezónu?
Mám zmiešané pocity. Boli pekné a niektoré ma nepotešili. Majstrovský titul v štvorhre so Simonou Horváthovou si cením najviac. Sklamaním boli pre mňa výsledky na dorasteneckej úrovni. Tam som chcela dosiahnuť viac. Podobne aj v Chorvátsku.

S raketou si už pochodila kus sveta. Kde všade si bola?
V Európe som hrala v osemnástich krajinách. Najdlhšia cesta bola na Majstrovstvá sveta do Malajzie. Bol to úžasný zážitok! Ľudia, mesto, krajina..

Koniec roka sa blíži a ani sa nenazdáme a otočíme v kalendári list s novým rokom. Ty však ešte nekončíš.
Dúfam, že ešte odohrám nejaké zápasy v Extralige žien. Potom sústredenie a cesta na najvzdialenejší kontinent.

Nemáš obavy z dlhej cesty?
Ani nie. Hoci s prestupom v Dohe má trvať dvadsať hodín. Sme kamarátska partia, nudy sa netreba báť.

S akými predsavzatiami tam letíš ?
Cieľom tejto cesty je reprezentácia Slovenska. Verím, že ja aj celé družstvo urobíme všetko pre úspech!

Už desiatky rokov za zelenými stolmi kráľujú hráči z ázijských krajín. Prečo?
V tých krajinách je stolný tenis športom číslo jeden. Má masovú základňu a obrovskú podporu štátu a sponzorov. V Šanghaji, ktorý má okolo dvadsať miliónov obyvateľov je dvetisíc škôl zameraných na stolný tenis.... Tam to ale nebude len o stolnom tenise.

Dúfam, že sa potešíme výkonmi a užijeme si aj dva dni voľna pred návratom domov.

Ďakujem za rozhovor, budeme držať palce!

Ladislav Andor
foto: archív E. Labošovej

Vianočný turnaj

Tradične v decembri sa uskutočňuje vianočný turnaj v mariáši. Aj tentoraz sa uskutočnil v areáli prevádzky za účasti len hráčov z Valalík a taktiež aj našich rodákov. Atmosféra bola výborná a pod taktovkou pána Pavla Lacka a Štefana Baču sa odohrávali súboje jednotlivých skupín hráčov. Po trojkolovom kolotoči hry došlo k vyhlasovaniu umiestnení jednotlivých hráčov. Víťazom vianočného turnaja sa stal pán Jaroslav Janočko, striebro si odniesol pán Stanislav Horváth a bronzový stupienok získal pán Imrich Lacko. Po oficiálnej časti vo veľmi príjemnej atmosfére si účastníci turnaja pochutili na výbornom guľáši a v družnej debate ukončili tento turnaj s tým, že sa tešíme na ďalší mariášový turnaj v roku 2019. Organizátor pán Lacko sa poďakoval účastníkom turnaja za ich účasť, poďakoval sponzorom a pracovníkom obecného úradu za materiálnu podporu turnaja a poprial šťastné Vianoce a veľa úspechov do nového roku.

Text a foto: Jaroslav Janočko

INZERCIA

LIBER Slovakia, s.r.o. Hlavná 35, 044 13 Valaliky

Spoločnosť LIBER Slovakia s.r.o., príjme do TPP kuchárku prípadne pomocnú kuchárku na pobočku vo Valalikoch so zameraním na prípravu hotových jedál a cateringu s nástupom december 2018 - január 2019.

Náplň práce, právomoci a zodpovednosti
- spracovanie surovín na prípravu jedál obedového menu,
- znalosť gastronomického sortimentu,
- dodržiavanie hygienických noriem, predpisov HACCP a vnútorných pravidiel,
- zodpovednosť za kvalitu pripravených pokrmov.

Spoločnosť vyžaduje od uchádzača vyučenie v obore a kladný vzťah a prístup k vykonávanej práci prax v oblasti gastronómie.

Pracovná doba od 6.00 hod. - 14.00 hod.

Ponúkaný plat (brutto)
- dohodou

Informácie
Žiadosť a životopis so súhlasom na spracovanie osobných údajov zasielajte emailom na adresu: **stelcl@stonline.sk**
Mobil: 0918 400 744
(prosím prípadné otázky volať v čase 9.00-16.00h)

1/6/2018

VALALICKÉ NOVINKY • Vydáva: Obec Valaliky, Poľná 8, 044 13, Valaliky, IČO 00324850 • EV3247/09 • ISSN 1338-9491 • Zodpovedná redaktorka: Ing. Zuzana Karaffová.
Redakčná rada: Ing. Mgr. Jana Pelegrin, Eva Vyrostková, Ladislav Andor, Mgr. Pavol Kacvinský, Ing. Miroslav Danko a Jaroslav Janočko, Martina Matiová.
Editor textu: PaeDr. Pavol Pavlík. Počet výtlačkov: 1 150 ks • Vychádza ako dvojmesačník • Tlač: Ultra print, s. r. o., www.valaliky.sk, obec@valaliky.sk